

Täysistunto

Keskiviikko 30.3.2016 klo 14.01—16.13

11. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi mittauslaitelain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 30/2016 vp

Lähetekeskustelu

Puhemies Maria Lohela: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 11. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään talousvaliokuntaan.

Keskustelu

15.48 **Kari Kulmala ps:** Arvoisa rouva puhemies! Hallituksen esityksessä ehdotetaan muutettavaksi mittauslaitelakia, ja laki on tarkoitettu tulemaan voimaan jo tämän vuoden huhtikuun 20. päivä. Esityksen mukaisten mittauslaitteiden käytöstä ja käytön valvonnasta sekä käytönaikaisesta varmentamisesta, huoltamisesta ja niitä tekevistä liikkeistä sekä merkinnöistä on säädetty valtioneuvoston asetuksella mittauslaitteista. Asetus koskee siis kaikkia mittauslaitelain mukaisessa käytössä olevia mittauslaitteita. Näihin mittauslaitteisiin katsotaan lukeutuvan esimerkiksi kaikkien astioiden, jotka mittaavat jonkin aineen tilavuutta. Tällaisen astian voisi katsoa olevan esimerkiksi huoltoasemalla käytettävä mitta, josta kaadetaan autoosi jäähdytinnestettä tai öljyä. Tällaisessa astiassa tulee olla tarkastajan leima tai sinetti ja päivämäärä, milloin tarkastus on suoritettu. Näiden mittauslaitelaisissa säädettyjen tarkastusten tarkoituksena on turvata mittauslaitteiden ja mittausmenetelmien toiminnan ja saatujen mittaustulosten luotettavuus.

Kuten esityksessä todetaan, mittauslaitteita koskevat säännökset ovat Suomessa nykyisin varsin kattavat. Mittauslaitelaisissa ja sen nojalla annetuissa asetuksissa on säädetty muun muassa vuosina 2004 ja 2009 mittauslaitteiden ja vaakojen vaatimusten mukaisuuden toteutamisesta ja käyttöönotosta sekä kansallisesta käytönaikaisesta valvonnasta ja varmentamisesta. Ihan uusimmissa eli vuonna 2014 annetuissa mittauslaite- ja vaakadirektiiveissä ei ole tehty muutoksia aikaisempiin mittauslaitteita koskeviin teknisiin tai niiden luotettavuutta koskeviin vaatimuksiin. Näin ollen tämä EU-direktiivien voimaan saattaminen Suomen kansalliseen lainsäädäntöön on lähinnä lainsäädäntötekkinen muutos.

Tästä esityksestä ei aiheudu myöskään merkittäviä muutoksia viranomaisten toimintaan. Vielä 1990-luvulla tein poliisina kaupoissa, huoltoasemilla ja autokorjaamoilla tarkastuksia siitä, että mittalaitteet olivat vaatimusten mukaisia ja asianmukaisesti tarkastettu ja merkitty. Monesti esimerkiksi kauppiaille tuli yllätyksenä, että hänen käyttämänsä mittalaite, esimerkiksi talousvaaka, oli jäänyt tarkastamatta. Myös huoltoasemien polttoainemittarit tuli asianmukaisesti tarkastaa ja merkitä. Ellei näin ollut tehty, kirjoitti poliisi mahdollisesti esitutkinnan päätyttyä rangaistusvaatimuksen ja otti välittömästi pienet astiat, mitat ja punnukset takavarikkoon sekä laittoi polttoainemittarit käyttökieltoon. Tämä oli erittäin kova rangaistus pienelle huoltoasemayrittäjälle, suorastaan kohtuuton.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 29/2016 vp

Jokainen meistä pitäneee kuitenkin tärkeänä, että mitat ja punnukset ovat oikeankokoisia, ettei punnituksissa ja polttoaineen jakelussa tule virheitä juuri sinun vahingoksesi. Esityksen mukaan mittauslaitteen katsotaan täyttävän jatkossa olennaiset vaatimukset, jos se on sitä koskevan yhdenmukaistetun standardin mukainen. Esityksen mukaan laite voi täyttää olennaiset vaatimukset, vaikkei se olekaan yhdenmukaistetun standardin mukainen. Tuotteen vaatimusten mukaisuus on tällöin voitava osoittaa luotettavasti. Mielestäni nämä ovat tärkeitä uudistuksia, vaikka ne eivät ehkä siltä aluksi vaikuttaisikaan.

Lain mittauslaitelain muuttamisesta 6 d §:n 1 momentin mukaan tuotteen valmistajan on saatuaan mittauslaitteen markkinoille varmistettava, että laite on suunniteltu ja valmistettu laissa säädettyjen vaatimusten mukaisesti. Mielestäni vaatimustenmukaisuuden arvioinnin onkin kuuluttava yksinomaan valmistajan velvollisuuksiin. Valmistajalla on varmasti parhaat mahdollisuudet suorittaa vaatimustenmukaisuuden arviointimenettely, koska hänellä on yksityiskohtaiset tiedot tuotteen suunnittelu- ja tuotantoprosessista. Saman lain 6 e §:ssä säädettäisiin valmistajan velvollisuudesta varmistaa sarjatuotannon jatkuva vaatimustenmukaisuus. Tämä on varsin uusi mutta tärkeä muutos. On selvää, että valmistajan on varmistettava, että hänellä on käytössään menettelyt, joilla varmistetaan, että sarjatuotannossa valmistettu laite on vaatimusten mukainen. Silloin ei tarvitse jokaista mittaa tarkistaa erikseen. Mitassa ynnä muussa tarkistuksenalaisessa tuotteessa tulee jatkossakin olla CE-merkintä tai vastaava merkintä. Uutena muutoksena valmistajan on ilmoitettava nimensä, rekisteröity tuotenimensä sekä rekisteröity tavaramerkkinsä ja postiosoitteensa, josta häneen saa yhteyden. Tietojen tulisi olla laitteessa tai, mikäli se ei ole mahdollista, laitteen pakkauksessa tai laitteen mukana seuraavassa asiakirjassa. Mielestäni tämä on hyvä ja tarpeellinen muutos.

Arvoisa rouva puhemies! Oli erittäin hyvä muutos, että tämä mittojen tarkistaminen siirrettiin aikanaan poliisilta erilliselle tarkastuslaitokselle. Pidän myös hallituksen esitystä hyvänä, koska se on omalta osaltaan normienpurkutalkoita ja helpottaa esimerkiksi kauppiaan ja huoltamoyrittäjän työtä.

15.54 Maria Tolppanen ps: Arvoisa puhemies! On tietysti erittäin hyvä asia, että vaaditaan se, että valmistajat valmistavat sen mitan mukaisia mittoja, mihin ne mitat on tarkoitettu. Tämä on ilman muuta selvä asia. Varmaankin se helpottaa sitten desilitran mitan pitämistä desilitrana ja metrin mitan pitämistä metrinä. Mutta siihen tämä ei saisi missään vaiheessa johtaa, että jossakin vaiheessa sitten lakattaisiin tarkistamasta näitä mittoja eli esimerkiksi vaakaa, bensamittaa ja erilaisia robottimittoja, koska ne ovat sellaisia mittoja, jotka kuluvat ja joista ihan oikeasti punnukset vain siirtyvät vähän toiselle puolelle tai toiselle puolelle, ja ne on kyllä erittäin tarpeellista tämänkin jälkeen tarkistaa. Se on ihan jopa hämmästyttävää, että aikaisemmin ei ole vaadittu, että valmistajan täytyy tehdä sen kokoinen mitta, minkä hän on siihen mitan kylkeen liimannut tai maalannut. Sehän on itsestään selvää, että näin pitää olla.

Mutta tavallaan sen, että me käytämme tällaisen asian valmisteluun tällaisen määrän aikaa täällä ja että EU:ssa käytetään tähän aikaa — tulee direktiivit — minä kyllä asetan kyseenalaiseksi. Näiden pitäisi olla asioita, jotka pystytään tekemään sujuvasti, jotka pystytään sujuvasti viemään eteenpäin, joissa ei tarvita sivukaupalla erilaisia todisteluja ja todistuksia. Kyllä jossakin kohtaa politiikassakin voi ihan oikeasti ottaa sen niin sanotun tavallisen talonpoikaisjärjen käyttöön.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 29/2016 vp

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin talousvaliokuntaan.